

Úvodní stránka>Vaše práva>Oběti trestných činů>Odškodnění>**Uplatnění nároku na náhradu škody od pachatele**  
**Uplatnění nároku na náhradu škody od pachatele**

Portugalsko

**Jak mohu uplatnit nárok na náhradu škody nebo jiné opravné prostředky / prostředky nápravy vůči pachateli v trestním řízení a komu bych měl příslušnou žádost adresovat?**

V Portugalsku se zpravidla nárok na náhradu škody musí uplatnit v rámci trestního řízení. Trestné činy, které jsou jako takové předmětem trestního řízení, mohou zároveň být důvodem založení občanskoprávní odpovědnosti do té míry, do jaké poškozuji zájmy, které mohou být předmětem řízení o opravném prostředku týkajícího se škody na majetku v souladu s občanským právem.

Trestní řád zavádí zásadu, podle které musí být občanskoprávní nárok na náhradu škody, jehož základem je spáchání trestného činu, uplatněn v příslušném trestním řízení a lze o něm samostatně rozhodnout v občanském soudním řízení pouze v případech stanovených zákonem a vymezených v trestním řádu. V případech, kdy má oběť bydliště v jiném členském státě Evropské unie a je obětí trestného činu spáchaného v jiném státě než státě, kde má bydliště, lze žádost požadující náhradu škody předložit orgánu, který je příslušný k posouzení takového nároku a rozhodnutí o něm ve státě, kde má bydliště. Ten pak musí žádost předat příslušnému orgánu státu, na jehož území byl trestný čin spáchán.

**V jaké fázi trestního řízení bych měl žádost předložit?**

Oběť musí svůj záměr uplatnit nárok na náhradu škody uvést, jakmile podá trestní oznámení, nebo před skončením vyšetřování. Následně bude informována o podání obžaloby a poté bude mít 20 dnů na uplatnění nároku na náhradu škody.

I kdyby nárok na náhradu škodu uplatněn nebyl, může soudce z vlastního podnětu a při zvážení poměrů oběti nařídít obžalovanému, aby oběti vyplatil určitou náhradu škody za způsobenou škodu, ledaže by proti tomu sama oběť vznesla námitku.

Oběti násilných trestných činů mohou nárok na náhradu škody uplatnit do jednoho roku po pravomocném rozhodnutí.

Pokud byla oběť v okamžiku spáchání trestného činu nezletilá, může nárok uplatnit do jednoho roku po dosažení zletilosti nebo přiznání plné svéprávnosti.

**Co mohu v žádosti požadovat a jakým způsobem ji mám předložit (uvést celkovou částku a/nebo specifikovat jednotlivé ztráty, ušlý zisk a úroky)?**

Nárok na náhradu škody může být uplatněn na základě:

Škody na majetku: včetně újem způsobených trestným činem (například náklady na nemocniční péči, konzultace, léky atd.) a dávek, které již oběť nepobírá (například mzda, která jí během pracovní neschopnosti přestala být vyplácena)

Psychické újmy: přestože této újmě nelze připsat finanční hodnotu, lze za ni získat finanční odškodnění (například újma, která narušuje kvalitu života, důstojnost, dobrou pověst, včetně fyzické bolesti, psychického obtíže nebo citové újmy).

**Existuje pro takové žádosti zvláštní formulář?**

Ne. Žádost musí jednoduše obsahovat stručný popis skutečností, na základě nichž je žádost založena, a je třeba uvést způsobené újmy a jejich hodnotu. Pokud nicméně žádost obsahuje částku převyšující 5 000 EUR, je nutné uhradit soudní poplatek a žádost musí být předložena právníkem.

**Náhrada škody vyplácená státem**

V případě násilných trestných činů může stát poskytnout odškodnění ve formě zálohy. Je třeba vyplnit **zvláštní formulář**, ve kterém bude uvedena výše požadované náhrady škody, a dále je k formuláři nutné přiložit zvláštní dokumenty, jako je například přiznání k dani z příjmu oběti a žadatele (pokud jde o jinou osobu, než je oběť) za rok předcházející spáchání trestného činu, jakož i dokumenty odůvodňující náklady uvedené ve formuláři.

U případů domácího násilí může stát přiznat odškodnění ve formě zálohy, přičemž je třeba vyplnit **zvláštní formulář**. K žádosti musí být připojeny stejné dokumenty jako v případě žádosti v bodě a).

**Jaké důkazy musím na podporu své žádosti předložit?**

Oběť musí předložit veškeré dokumenty, které dokládají způsobenou újmu (viz článek 1.1). Musí rovněž povolat svědky, kteří dosvědčí a potvrdí, že oběti byly újmy, jejichž náhradu žádá, způsobeny.

**Je třeba v souvislosti s mojí žádostí uhradit nějaké soudní výlohy či jiné poplatky?**

Pokud je výše nároku nižší než 5 000 EUR, není nutné hradit žádný poplatek a žádost může být předložena samotnou obětí.

Pokud nárok převyšuje 5 000 EUR, musí být žádost předložena právníkem zastupujícím oběť a podléhá uhrazení soudního poplatku, ledaže by oběť měla právo na bezplatnou právní pomoc.

Pokud jde o oběti násilných trestných činů a trestných činů domácího násilí, je žádost o zálohovou platbu zaslána Komisi pro ochranu obětí trestné činnosti a je osvobozena od hrazení jakýchkoli poplatků a nákladů obětí.

Pokud byl trestný čin spáchán na území jiného členského státu EU, lze žádost podat ke Komisi pro ochranu obětí trestné činnosti, jestliže má žadatel obvyklé bydliště na území Portugalska.

**Mohu si před a/nebo v průběhu řízení vyžádat právní pomoc? Mohu si ji vyžádat, pokud nežiji v zemi, kde řízení probíhá?**

Ano, za určitých okolností můžete žádat o právní pomoc.

Oběť má nárok na právní poradenství a rady týkající se jejího postavení v rámci řízení.

Pokud si přejete připojit se k řízení jako poškozený, musíte si zažádat o právní pomoc v počáteční fázi řízení, nebo pokud si jako svědek přejete být doprovázen právníkem a nemáte finanční prostředky na pokrytí příslušných nákladů.

O právní pomoc můžete rovněž žádat v případě:

částečného nebo úplného osvobození od soudního poplatku, jmenování právního zástupce a úhrady jeho odměny nebo postupné úhrady soudního poplatku nebo odměny právníkovi.

Upozornění: O žádosti o právní pomoc rozhodují orgány sociálního zabezpečení na základě výpočetního vzorce, který bere v úvahu majetek žadatele, jeho příjem a výdaje. Žádost o právní pomoc musí být podána na formuláři, který je bezplatně k dispozici u orgánu sociálního zabezpečení. Formulář může být podán osobně, faxem, poštou nebo prostřednictvím internetu, v takovém případě je třeba vyplnit **elektronický formulář**. K žádosti musí být přiložen soubor dokumentů, které dosvědčují, že je žadatel ve finanční tísní. Rozhodnutí bude učiněno do 30 dnů. Podáním této žádosti nevznikají oběti žádné náklady.

**V jakém případě trestní soud zamítne můj nárok vůči pachateli nebo o něm odmítne rozhodnout?**

Pokud nedojde k odsouzení za spáchání trestného činu.

Pokud oběť neprokáže způsobenou újmu.

**Mohu se proti takovému rozhodnutí odvolat nebo využít jiných opravných prostředků / prostředků nápravy?**

Ano. Proti rozhodnutí se lze odvolat, pokud jste se k řízení připojil/a v postavení poškozeného.

Můžete se také uchýlit k běžným prostředkům (občanským soudům), pokud z jakéhokoli důvodu nebylo o nároku rozhodnuto.

**Jestliže mi soud přizná náhradu škody, mohu zajistit, aby bylo rozhodnutí vůči pachateli vykonáno, a jakou pomoc mohu za tímto účelem získat?**

Ano. Pokud pachatel neuhradí náhradu škody dobrovolně, může se oběť náhrady škody domáhat u soudu, tj. požádat soud o výkon rozhodnutí, kterým by náhrada škody byla přiznána například prostřednictvím obstavení platu, bankovního účtu, nemovitého nebo movitého majetku, dokud nebude dosaženo hodnoty náhrady škody, která byla oběti přiznána.

Poslední aktualizace: 07/04/2024

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.